

Motion till riksdagen 2009/10:So228

av **Gunvor G Ericson m.fl. (mp)**

Modernisera lagstiftningen för integrativ medicin

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta utreda förutsättningarna för att införa en lagstiftning som bygger broar mellan konventionella och komplementärmedicinska behandlingar även i Sverige.

Motivering

Intresset för integrativ medicin fortsätter att öka bland befolkningen och det finns behov av en seriös diskussion bland hälso- och sjukvårdens företrädare om hur konventionella och komplementära metoder vid behov kan integreras.

Syftet med en integration kan vara att i större omfattning ta hänsyn till patientens värderingar och önskemål och därmed ge ökad delaktighet i val av vård och behandling. Samtidigt är kravet på en evidensbaserad hälso- och sjukvård självklar.

Men frågan blir då vad som ska läggas i begreppet evidens. Hur ska egentligen "vetenskap och beprövad erfarenhet" tolkas? Kan vi vidga synen på evidens till att omfatta all existerande och relevant information kring ett problemområde, utan att frånga ett vetenskapligt förhållningssätt? För det behövs debatt även i Sverige.

I Norge har man infört en särskild lag som reglerar det alternativa och komplementärmedicinska området. Vi anser att det är dags att få en modern lagstiftning även i Sverige.

Motioner med yrkande att utreda förutsättningarna för modernisering av lagstiftningen även i Sverige har lagts fram två gånger tidigare denna mandatperiod men utskottet har ännu inte kommenterat lagstiftningsförslaget utan nämner bara en del om register för utövare. 2008 skrev utskottet:

Fel! Okänt namn på

Vidare vill utskottet åter framhålla att kunskaper om alternativmedicinska metoder är betydelsefulla både för att kunna bedöma effekter och vinster och för att kunna utröna eventuella skador och biverkningar. Utskottet har erfarit att Regeringskansliet bereder frågan om hur arbetet med ett register för utövare av alternativ- och komplementärmedicin ska fortskrida. Mot denna bakgrund bör något riksdagsinitiativ inte tas med anledning av motionerna So244 (v), So249 (mp) och So578 (mp).

Det är märkligt att utskottsmajoriteten inte med ett ord kommenterar att Sverige inte har en tydlig lagstiftning som kan bygga broar mellan hälso- och sjukvården och komplementärmedicinen. Trots mångåriga diskussioner dras frågan i långbänk. Människor använder alternativ- och komplementärmedicinska metoder och då borde också lagstiftningen hänga med i tiden så att det gagnar patientens bästa.

Fram till årsskiftet 2003/04 gällde i Norge en lagreglering som till namnet låter som den som Sverige har på området alternativ- och komplementärmedicin, den så kallade kvacksalverloven.

Den 1 januari 2004 upphävdes denna och ersattes med en ny lag och två förordningar:

- ? Lov den 27 juni 2003 nr 64: Lov om alternativ behandling av sykdom mv.
- ? For den 11 december 2003 nr 1500: Forskrift om frivillig registerordning for utøvere av alternativ behandling.
- ? For den 11 december 2003 nr 1501: Forskrift om markedsføring av alternativ behandling av sykdom.

Bakom dessa författningar finns bland annat ett omfattande arbete som gjordes av den kommitté som kallades Aarbakkeutvalget. Innehållet i lagen och förordningarna beskrivs mer utförligt i den svenska utredningen "Ett nationellt register över yrkesutövare av alternativ- eller komplementärmedicin" (SOU 2004:123). Övergripande om den norska lagstiftningen kan dock sägas att lagen gäller alla som utövar alternativa behandlingsmetoder, om de utför behandlingar som omfattas av den angivna definitionen i lagen. Den gäller alltså för hälso- och sjukvårdspersonal, utövare som registrerat sig enligt en av förordningarna och även andra, om de utför sådan behandling som anges i lagen.

Det här är en stor skillnad gentemot den rättsliga situationen i Sverige där bestämmelserna i sin utformning fortfarande bygger på 1960 års lag. Det finns flera problem med lagen. Till exempel är kravet på vetenskap och beprövad erfarenhet problematiskt eftersom det inbegriper olika tolkningar, och dessutom låtsas ett patientskydd som inte är reellt. Ett annat problem är att hälso- och sjukvårdspersonal inte får utföra alternativa behandlingar enligt LYHS, lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område. De riskerar då att förlora sin legitimation.

Konsekvenserna av nuvarande lag är ett förvirrat läge både för patienter och hälso- och sjukvårdspersonal. Den helhetssyn man som patient önskar kan ju bli bättre om till exempel läkaren eller sjuksköterskan som ger vård har flera utbildningar och därmed har större bredd i synsätt och arbetssätt eller

Fel! Okänt namn på

jobbar tillsammans med alternativmedicinska utövare, helt enkelt en integrativ medicin.

Syftet med en integration är att få en effektiv och ändamålsenlig hälso- och sjukvård, där beslut om en behandling beaktar all existerande evidens kring patientupplevd effekt och klinisk effektivitet. Frågan om vilka metoder som är beprövade och vilka som betraktas som alternativa eller komplementära, besvaras idag i huvudsak av dem som företräder den existerande hälso- och sjukvården. Därmed finns en uppenbar risk att andras beprövade erfarenheter aldrig värderas. Självklart ska det ske på vetenskaplig grund, men begreppet ”beprövad erfarenhet” är inte helt enkelt.

Vad som betraktas som alternativt är inte statistiskt. Idag är t.ex. kiropraktorer och naprapater erkända och legitimerade, men trots det är det få som nås via vårdcentralen.

Kunskap är viktigt inom detta som så många andra områden, men frågan är också vilken kunskap som ”räknas” och hur den genereras. I sjukvårdsdebatten talas ofta om mångfald, men då menar oftast borgliga företrädare i vilken driftsform verksamheten bedrivs. Det Miljöpartiet försöker lyfta fram kan man kalla medicinsk pluralism i mångvetenskaplig belysning.

Utveckling pågår följaktligen på många områden, men vi i Miljöpartiet menar att det är dags att vi får en lagstiftning som är i takt med tiden.

Vi anser att det är dags att låta utreda förutsättningarna för att införa en lagstiftning som bygger broar mellan konventionella och komplementärmedicinska behandlingar även i Sverige. Detta vill vi ge regeringen till känna.

Stockholm den 24 september 2009

Gunvor G Ericson (mp)

Jan Lindholm (mp)

Mats Pertoft (mp)

Thomas Nihlén (mp)